

POMOST

nr 1/2025 (30)

ISSN-1896-6136

Biuletyn Osób Niepełnosprawnych – Dolny Śląsk

1

3

2

4

Okładka I: „Odprawa” (Fot. Maciej Patkiewicz)
Okładka II: Wycieczka „OŁAWA – MUZEUM WENA” 6.12.2025
(Archiwum: Józef Patkiewicz)

WYDAWCA

Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem
Oddział Wojewódzki we Wrocławiu

ADRES WYDAWCY

ul. Jedności Narodowej 121
50-301 Wrocław
tel.: 71 322 84 44
www.twkwroclaw.pl
e-mail: twk@twkwroclaw.pl
konto: 51 1020 5242 0000 2602 0118 0421
KRS: 0000065190

REDAKTOR NACZELNY

Józef Patkiewicz
tel.: 502 45 12 20, 601 85 11 61

RADA PROGRAMOWA

• prof. dr hab. Jan Bieniek, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem • prof. dr hab. Eugeniusz Bolach, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu • doc. dr Alina Czapięga, Uniwersytet Wrocławski • dr Urszula Dębska, Uniwersytet Wrocławski • dr Józef Patkiewicz – przewodniczący, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem • prof. dr hab. Ludwika Sadowska, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu • prof. dr hab. Maria Straś-Romanowska, Uniwersytet Wrocławski

ISSN-1896-6136

„Nie ma barier. Dolny Śląsk”

Opracowanie: Józef Patkiewicz
DTP: Alicja Rulewicz

www.twkwroclaw.pl

- **OD REDAKCJI** Józef Patkiewicz 4
- **Jubileusz 65 lecia PTWK Oddziału Wojewódzkiego we Wrocławiu – Józef Patkiewicz** 5
- **Zebrawanie Zarządu Głównego PTWK** 12

EDUKACJA I NAUKA

- **KOŁO „REHABILITACJA” 2025** 14
- **Spotkania Klubu Aktywizacji Osób Niepełnosprawnych KAON TWK-Wrocław** 15
- **Spotkania Koła Przyjaciół Ludzi z Chorobą Parkinsona TWK-Wrocław** 17
- **XLIX Konferencja Naukowa ODRD** 18
- **Nowa książka** 24
- **Pożegnanie prof. dra hab. Eugeniusz Bolacha** 25
- **Imprezy organizacyjne** 29

REHABILITACJA, REKREACJA, TURYSTYKA

- **Imprezy artystyczne** 30
- **Imprezy turystyczne** 30
- **Wycieczki w ramach Projektu „Potrafimy” TWK-Wrocław** 31
- **„NEMO” – 50 lat działalności Klubu Podwodnego (1975-2025)** 33
- **„PONGO”** 34
- **Uroczyste spotkanie z okazji 40 lecia nurkowania Radomira Webera** 35
- **Rejs żeglarski na Jeziorze Nyskim** 36

Od Redakcji

Józef Patkiewicz

Szanowni Państwo! [Nr 1/2025 (30)]

Wydajemy Jubileuszowy 30. numer Biuletynu Osób Niepełnosprawnych - Dolny Śląsk „Pomost” (1/2025) relacjonujący działania w zakresie edukacji, nauki, kultury, rehabilitacji, sportu i turystyki w środowisku osób z niepełnosprawnością. Niewielka pojemność Biuletynu nie pozwala na obszerne relacje z tych wydarzeń, dlatego zamieszczamy tylko skrótowe informacje do wykorzystania też przy organizacji następnych imprez. Rok 2025 okazał się również, jak poprzedni, bogaty w jubileusze: Jubileuszowy 30. numer „Pomost”, Jubileusz 65 TWK-Wrocław, 50 lecie Klubu Podwodnego „Nemo” Wrocław i takie osobiste jubileusze: 55 lat Instruktora nurkowania Józefa Patkiewicza (1970-2025), 50 lat najwyższego stopnia instruktora nurkowania - Instruktora M3/CMAS (dawniej Instruktor państwowy nurkowania, Instruktor nurkowania I klasy, Instruktor nurkowania***) Józefa Patkiewicza (1975-2025), 40 lat nurkowania Radomira Webera (1985-2025) – wychowanka KP „Nemo” Wrocław.

Zamieściliśmy artykuł nt. 65 lat działalności TWK-Wrocław, informacje o zebraniach Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem oraz relacje z całorocznych cyklicznych szkoleń prowadzonych przez TWK-Wrocław, 49. Konferencji Naukowej ODRD, informacje o nowej książce „*Holistyczne ujęcie aktywności osób z niepełnosprawnością*”.

Ze smutkiem pożegnaliśmy oraz umieściliśmy wspomnienia o naszym działaczu i przyjacielu, zmarłym w marcu 2025 r., **prof. dr hab. Eugeniuszu Bolachu**.

Jak co roku zamieściliśmy informacje sygnałowe o naszych imprezach organizacyjnych, artystycznych i turystycznych, w tym cyklu wycieczek dofinansowanych częściowo przez Prezydenta Wrocławia, Dolnośląski Urząd Marszałkowski i PFRON.

Życzymy Państwu miłego czytania
Redaktor dr Józef Patkiewicz
Wrocław, grudzień 2025

Wycieczka „ŚWIDNICA” 13.12.2025 (Fot. Dariusz Swat)

JUBILEUSZ 65 LECIA POLSKIEGO TOWARZYSTWA WALKI Z KALECTWEM ODDZIAŁU WOJEWÓDZKIEGO WE WROCŁAWIU (TWK-WROCŁAW)

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

Niepełnosprawność stwarza ludziom wiele dodatkowych problemów, kształtuje specyficzne potrzeby zależne od rodzaju niepełnosprawności i innych warunków funkcjonowania tych osób. Duża różnorodność i skala niepełnosprawności powiększa liczbę i wagę problemów.

Na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem według stanu na dzień 31 marca 2021 r. wynosiła 5,4 mln (prawnie i biologicznie) i stanowiła 14,3% ludności kraju. Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 45,1%, a 54,9% dla kobiet. [<https://niepełnosprawni.gov.pl/baza-wiedzy/niepełnosprawnosci-w-liczbach/dane-demograficzne/>].

W populacji osób niepełnosprawnych dominują ludzie starsi, zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn. W rzeczywistości problemy dotyczą znacznie szerszego grona osób, bowiem niepełnosprawność związana jest też z wiekiem, wczesnym i podeszłym, chwilowymi urazami i chorobami, ciężką, a więc osób nie ujętych w danych Spisu Powszechnego.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Instytucje państwowe w Polsce nie są w stanie same rozwiązać tych wszystkich problemów, ani w poprzednim systemie państwa opiekuńczego, ani tym bardziej, w obecnym systemie kapitalistycznym i przy rosnącej pauperyzacji społeczeństwa.

Podobne problemy występują też i w innych państwach, nawet rozwiniętych gospodarczo, takich np. jak: Niemcy, Francja, USA, Wielka Brytania.

Pomocą w tym zakresie zajmują się od wielu lat organizacje pozarządowe. Uzupełniają i inspirują one działalność instytucji państwowych.

Działalność swoją organizacje finansują ze składek członkowskich (raczej symbolicznych), dotacji państwowych i innych instytucji krajowych i zagranicznych, darowizn i z dobrowolnych odpisów od podatków osób fizycznych w wysokości 1,5% (Organizacje Pożytku Publicznego).

Najważniejszą pozycję stanowią tu jednak dotacje otrzymywane przez organizacje w ramach różnych programów zgłaszanych w konkursach ogłaszanych przez instytucje rządowe i samorządowe. W konkursach występują jednak różne ograniczenia, np.: wysokość dotacji mniejsza niż zakładana w projekcie, konieczność posiadania wkładu własnego, niefinansowanie pewnych kategorii wydatków, niedostosowanie zasad ogłaszanych programów do specyfiki działalności organizacji pozarządowych.

Wśród organizacji pozarządowych można wyróżnić, najliczniej obecnie występujące, organizacje o charakterze samopomocowym – zrzeszające osoby o tym samym rodzaju niepełnosprawności lub ich rodziny, działające na ich rzecz.

Najdłużej działającymi w Polsce organizacjami tego typu są: Polski Związek Niewidomych (PZN) i Polski Związek Głuchych (PZG). Innym typem są organizacje, gdzie kryterium przynależności jest źródło czy warunki powstania niepełnosprawności. Tego typu organizacją jest np. Związek Inwalidów Wojennych (ZIW). Zrzesza on ludzi z różnymi rodzajami niepełnosprawności powstałymi w wyniku działań wojennych lub wojskowych.

Od kilkudziesięciu lat część organizacji o szer-

szym profilu działania również zajmuje się problemami osób niepełnosprawnych. Są to takie organizacje, jak na przykład: Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów (PZERiI), którego członkami są emeryci, a więc ludzie w starszym wieku oraz osoby niepełnosprawne, Związek Harcerstwa Polskiego (ZHP) organizujący już od lat 50. XX wieku „drużyny nieprzetartego szlaku” dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK), w ramach którego integracyjną turystykę, w tym turystykę kwalifikowaną, uprawia się od lat pięćdziesiątych czy Towarzystwo Przyjaciół Dzieci (TPD).

POLSKIE TOWARZYSTWO WALKI Z KALECTWEM (TWK)

Specyficznym typem organizacji działającej kompleksowo na rzecz ludzi niepełnosprawnych, jest Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem (TWK). Jest to ogólnopolskie eksperckie multidyscyplinarne stowarzyszenie społeczno-naukowe założone w 1960 roku (9.03.1960). Towarzystwo działa na rzecz integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami, ich partnerstwa w różnych dziedzinach życia.

Towarzystwo zrzesza ludzi sprawnych i niepełnosprawnych różnych profesji.

Członkami są między innymi: pracownicy naukowcy wyższych uczelni, nauczyciele, lekarze, psychologowie, prawnicy, dziennikarze, rodzice dzieci niepełnosprawnych.

Założycielami Towarzystwa i kolejnymi prezesami byli światowej sławy naukowcy: prof. Wiktor Dega - twórca założeń „Polskiej szkoły rehabilitacji” przyjętych jako wzorzec i stosowanych w światowej rehabilitacji, prof. Marian Allan Weiss i prof. Aleksander Hulek.

W 1985 roku Towarzystwo uzyskało status **Organizacji Wyższej Użyteczności** (16.12.1985), a w 2005 roku Oddział TWK-Wrocław uzyskał status **Organizacji Pożytku Publicznego** (24.05.2005).

Patkiewicz J. Wstęp. [w:] Patkiewicz J. *Partnerstwo osób niepełnosprawnych*, TWK-Wrocław, Typo-script, Wrocław, 2007, 5-6.

POLSKIE TOWARZYSTWO WALKI Z KALECTWEM ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI WE WROCŁAWIU (TWK-Wrocław)

Oddział Wojewódzki Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem we Wrocławiu

(TWK-Wrocław) powstał jako pierwszy i jedyny w 1960 roku terenowy Oddział TWK w Polsce. Od początku swego działania (23.11.1960) Oddział aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu ważnych problemów społecznych związanych z systemem prawnym, z kompleksową rehabilitacją medyczną, zawodową i społeczną ludzi niepełnosprawnych, zaopatrzeniem w sprzęt ortopedyczny i pomocniczy, kształceniem, pracą, wypoczynkiem, informacją, likwidacją barier oraz pełną integracją społeczną. Jednym z ważnych kierunków działań Towarzystwa jest profilaktyka kalectwa oraz problematyka dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Ważną jest **kreacyjna** funkcja Towarzystwa polegająca na tworzeniu kół zrzeszających określone grupy zawodowe osób zajmujących się problemami osób niepełnosprawnych (np.: lekarze, fizjoterapeuci, protetyka i ortotyka, pedagodzy specjaliści, ortoptystki, pracownicy socjalni, biblioterapia) lub zakładaniu grup samopomocowych osób z niepełnosprawnościami lub rodziców dzieci o różnych rodzajach niepełnosprawności (np. mózgowie porażenie dziecięce, autyzm, zespół Downa, stwardnienie rozsiane SM, choroba Parkinsona), czy niepełnosprawność ruchowa. Działały też koła terenowe w Miliczu, Oleśnicy, Międzyborzu, Brzegu Dolnym i Lubaniu Śl.

Wspólne działanie w ramach takich grup stwarza nowe możliwości ułatwiające życie rodzinom z niepełnosprawnymi.

Część z tych kół po okrzepnięciu, zdobyciu doświadczeń i uformowaniu się kadry stworzyła własne odrębne organizacje o profilu zainteresowań tylko jednym - „swoim” zawodem lub rodzajem niepełnosprawności.

Z niektórych kół Oddziału Wojewódzkiego TWK we Wrocławiu powstały (*):

- Wojewódzki Oddział Polskiego Towarzystwa Fizjoterapeutów (1960-1978),

- Wrocławski Oddział Ogólnokrajowego Stowarzyszenia SM (1986-1991),
- Dolnośląskie Stowarzyszenie na Rzecz Autyzmu (1988-1991),
- Dolnośląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z MPD (1985-1994),
- Milickie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych (1991-1994),
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Zespołem Downa (1991-1997),
- Dolnobrzezkie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych (1996-1999).

(*) w nawiasach okres działania koła w TWK-Wrocław; druga liczba oznacza również rok powstania nowej organizacji.

Niektóre z takich terenowych organizacji łączą się w regionalne lub ogólnokrajowe stowarzyszenia zajmujące się określonym zawodem lub niepełnosprawnością.

Obecnie w Oddziale TWK-Wrocław działają: Koło Rehabilitacji i Koło Przyjaciół Ludzi z Chorobą Parkinsona (od 1997). W skład Koła Rehabilitacji wchodzi też: Klub Aktywizacji Osób Niepełnosprawnych „KAON” (od 2006), Klub Podwodny „Nemo” Wrocław (od 2010), Klub Żeglarski „Neptun” (od 2010).

Prezisi Oddziału Wojewódzkiego TWK we Wrocławiu

W okresie 1960-2025 funkcje prezesa Oddziału Wojewódzkiego TWK we Wrocławiu pełniły następujące osoby:

- **dr Zbigniew Krynicki (1960-1963),**
- **dr Waclaw Ogielski (1963-1967),**
- **prof. dr hab Jerzy Przybylski (1967-1970),**
- **prof. dr hab. Jan Bieniek (1970-1974),**
- **mgr Tadeusz Karolakowski (1974-1990),**
- **dr Józef Patkiewicz (od 1991 nadal).**

SIEDZIBA ODDZIAŁU WOJEWÓDZKIEGO TWK WE WROCŁAWIU

Oddział Wojewódzki TWK we Wrocławiu kilkakrotnie zmieniał swoją siedzibę. Mieściła się ona w następujących miejscach:

- 1960-1963 - Wrocław, ul. Poświęcka 8,**
- 1963-1966 - Wrocław, ul. Czerska 4,**

1966-1972 - Wrocław, ul. Wieczorka 96,
1972-1998 - Wrocław, ul. Krupnicza 11
(wcześniej Nowotki 11),
od 1997 - Wrocław, ul. Jedności
Narodowej 121.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I SZKOLENIOWA

Społeczno-naukowy i ekspercki charakter Towarzystwa powoduje, że poważną część jego działalności polega na organizacji konferencji naukowych, sympozjów i szkoleń oraz prowadzeniu działalności wydawniczej. Na uwagę zasługuje tutaj współpraca organizacji pozarządowych z wyższymi uczelniami. Rozszerza ona zakres tematyki konferencji oraz umożliwia interdyscyplinarne podejście do problemów. Powiększa też krąg osób zainteresowanych.

Oddział TWK-Wrocław współpracuje w tym zakresie z Uniwersytetem Wrocławskim, Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu, Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Uniwersytetem Dolnośląskim (DSW) we Wrocławiu oraz innymi uczelniami i instytucjami z kraju i z zagranicy.

SYMPOZJA NAUKOWE

I KONFERENCJE Światowy Dzień Inwalidy (ŚDI)

TWK-Wrocław organizował co roku w marcu wojewódzkie konferencje na temat aktualnych problemów środowiska osób niepełnosprawnych w ramach obchodów Światowego Dnia Inwalidy. W 2020, 2021, 2022 i 2023 r. odwołano konferencje ŚDI z powodu epidemii. W 2024 r. odbyła się już 62. Konferencja ŚDI.

Ogólnokrajowy Dzień Rehabilitacji Dziecka (ODRD)

TWK-Wrocław jest inicjatorem i od 1975 roku organizuje coroczne konferencje naukowe w ramach Ogólnokrajowego Dnia Rehabilitacji Dziecka. Celem Dnia jest przedstawianie problemów rehabilitacji młodzieży i dzieci niepełnosprawnych społeczeństwu, parlamentarzystom, administracji rządowej i samorządowej, placówkom naukowym oraz inspirowanie i inicjowanie działań rozwiązujących te problemy,

a także włączenie rodziców do pełnej, świadomej, aktywnej współpracy.

Tematy Dni to problemy dzieci i młodzieży z dysfunkcją narządu ruchu (1975, 1979, 1981, 1996), niewidomych i z zaburzeniami widzenia (1976, 1985), z uszkodzonym narządem słuchu (1980), z upośledzeniami umysłowymi (1978, 1983), ze schorzeniami serca (1984), z mózgowym porażeniem dziecięcym (1986), chorych na cukrzycę (1987), z chorobą nowotworową (1988), z przewlekłą chorobą nerek (1989), autystycznych (1990), alergicznych (1991), z zaburzeniami mowy (1992), z zaburzeniami ośrodkowego układu nerwowego (1994), z zespołem Downa (1995), z dysfunkcjami psychicznymi (1998) oraz profilaktyka i rehabilitacja uzależnień (1993), formy rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (1996), problemy barier rozwoju (1997), udział rodziny w kompleksowej rehabilitacji i życiu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (1999), zagrożenia zdrowia dzieci i młodzieży u schyłku XX wieku (2000), cywilizacyjne zagrożenia zdrowia dzieci i młodzieży u progu XXI wieku (2001), zespół wypalenia w przebiegu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym (2002), jakość życia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w Polsce i w krajach Unii Europejskiej (2003), wspomaganie rozwoju dzieci z trudnościami w uczeniu się (2004), odpowiedzialność w obliczu niepełnosprawności (2005), problemy dzieci i młodzieży z nadpobudliwością psychoruchową z deficytem uwagi – ADHD (2006), rola więzi w rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (2007), Zespół Downa – postępy w leczeniu, rehabilitacji i edukacji (2008), perspektywy rozwoju młodzieży niepełnosprawnej (2009), dziecko przewlekle chore (2010), potencjał społeczny dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (2011), medyczne, psychologiczne i społeczne problemy rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym (2012), znaczenie aktywności fizycznej w poprawie jakości życia osób niepełnosprawnych (2013), rola aktywności fizycznej w kształtowaniu zdrowia populacji dzieci i młodzieży (2014), każde dziecko z niepełnosprawnością będzie dorosłym i seniorem (2015), znaczenie integracji sensorycznej w zaburzeniach rozwoju człowieka (2016), wady

postawy – problemy medyczne, rehabilitacyjne i społeczne (2017), medyczne, psychologiczne i społeczne czynniki jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin (2018), miejsce osób niepełnosprawnych w przestrzeni społecznej (2019), sytuacja osób z niepełnosprawnością w rzeczywistości epidemicznej (2020), sytuacja osób z niepełnosprawnością w rzeczywistości epidemicznej II (2021), (nie)pełnosprawni i seniorzy w (post)pandemicznym świecie (2022), wspomaganie integralnego rozwoju osoby z niepełnosprawnością (2023), holistyczne ujęcie aktywności osób z niepełnosprawnością (2024), Pandemia osamotnienia, samotność dzieci i dorosłych osób z niepełnosprawnościami (2025).

Światowy Dzień Osób z Chorobą Parkinsona

Koło Przyjaciół Ludzi z Chorobą Parkinsona i Zarząd TWK-Wrocław organizują coroczne konferencje w kwietniu na temat problemów osób z chorobą Parkinsona z okazji Światowego Dnia Osób z Chorobą Parkinsona.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Aktywność ruchowa osób niepełnosprawnych” (ARON)

TWK-Wrocław wspólnie z Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu i Wojewódzkim Zrzeszeniem Sportowym Niepełnosprawnych „START” we Wrocławiu organizował międzynarodowe konferencje naukowe nt. rekreacji, turystyki i sportu osób niepełnosprawnych pn. „Aktywność ruchowa osób niepełnosprawnych” (2003, 2005, 2007, 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018).

SZKOLENIA

Towarzystwo prowadzi cyklicznie różne formy szkolenia w zakresie rehabilitacji dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, osób niepełnosprawnych, rehabilitantów, organizatorów turystyki oraz kolportaż wydawnictw rehabilitacyjnych. Zajmuje się również związaną z tym działalnością wydawniczą. Prowadzi też szeroką akcję popularyzującą tematykę ludzi niepełnosprawnych w pismach specjalistycznych, Internecie, prasie, radiu i telewizji. Szkolenia te prowadzą obecnie

Koło Rehabilitacji, Koło Przyjaciół Ludzi z Choro-
bą Parkinsona i Klub Aktywizacji Osób
Niepełnosprawnych „KAON”.

INFORMACJA

TWK-Wrocław prowadzi dyżury informacyjno-
poradnicze oraz emituje Biuletyn na stronie
internetowej [www.twkwroclaw.pl] (od
2005 r.) i wydaje drukowany Biuletyn Osób
Niepełnosprawnych – Dolny Śląsk „POMOST” (od
2006 r.).

REHABILITACJA MEDYCZNA

TWK-Wrocław prowadzi zajęcia rehabilitacyjne na
basenie, ćwiczenia w salach rehabilitacyjnych (dla
osób z chorobą Parkinsona), turnusy rehabilitacyjne.
Współpracował też z placówkami służby zdrowia
w prowadzeniu badań profilaktycznych ludności.

LEGISLACJA

TWK-Wrocław opracowuje propozycje lub
opiniuje rozwiązania prawne dotyczące osób
niepełnosprawnych, m.in. kolejne ustawy
o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz
zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, prawo
budowlane (1994), Konstytucja RP (1997),
Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (1997),
ustawy o emeryturach i rentach, o pożytku
publicznym i o wolontariacie, zarządzenia
ministerstw, Kodeks ruchu drogowego, uchwały
o parkowaniu pojazdów osób niepełnosprawnych,
i inne dotyczące aktywności zawodowej osób
z niepełnosprawnością.

WYDAWNICTWA

TWK-Wrocław opublikował 44 wydawnictwa
zwarłe, a działacze dziesiątki artykułów
i referatów o tematyce osób z niepełnosprawnością.

BEZPOŚREDNIA POMOC

Towarzystwo organizuje poradnictwo i bezpo-
średnią pomoc niepełnosprawnym dzieciom,
młodzieży i dorosłym z różnymi rodzajami
niepełnosprawności. Pomaga w sprawach
bytowych, kształceniu, zatrudnieniu, zaopatrzeniu
w sprzęt ortopedyczny, rehabilitacyjny

i pomocniczy, likwidacji barier architektonicznych,
urbanistycznych, komunikacyjnych, finansowych
i społecznych.

PRACA

Koło Rehabilitacji i Klub Aktywizacji Osób
Niepełnosprawnych „KAON” TWK-Wrocław
organizują spotkania szkoleniowe m.in. na
temat aktywizacji zawodowej osób z nie-
pełnosprawnościami, a problematyka zatrudnienia
jest też tematem konferencji ŚDI i ODRD.

WYPOCZYNEK

TWK-Wrocław popularyzuje i upowszechnia
aktywny wypoczynek poprzez organizację rekreacji
i turystyki dla niepełnosprawnych dzieci, młodzieży
i dorosłych (imprezy kulturalne, rajdy, wycieczki
autokarowe i samochodowe, obozy żeglarskie,
nurkowe, turnusy rehabilitacyjne).

KULTURA

TWK-Wrocław upowszechnia w środowisku
osób niepełnosprawnych wartościowe for-
my kultury (teatr, muzea, czytelnictwo,
krajoznawstwo, twórczość i sztuka). Konferencjom
i sympozjom towarzyszą wystawy prac plastycznych
i występy artystyczne ludzi niepełnosprawnych,
wystawy wydawnictw rehabilitacyjnych, wystawy
sprzętu ortopedycznego, rehabilitacyjnego,
pomocniczego, medykamentów oraz integracyjne
imprezy kulturalne i krajoznawczo-turystyczne dla
osób niepełnosprawnych.

TWK-Wrocław organizuje konkursy kronik i prac
plastycznych, fotograficznych i literackich na temat
„Partnerstwo osób niepełnosprawnych w rekreacji,
turystyce i sporcie – My Europejczycy”.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

Przedstawiciele Oddziału biorą aktywny udział
w pracy **władz krajowych TWK**. W obecnej
kadencji (od 28.09.2024):
dr Józef Patkiewicz – przewodniczący Głównego
Sądu Koleżeńckiego TWK,
mgr Ryszard Gąsior – wiceprezes Zarządu
Głównego TWK,

mgr Waldemar Hoszkiewicz – członek Głównej Komisji Rewizyjnej TWK.

Zjazd Krajowy TWK w dniu 28.09.2024 r. nadał **godność Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem** następującym osobom z TWK-Wrocław – wieloletnim członkom i działaczom TWK na szczeblu krajowym i regionalnym:

• **Prof. dr hab. Jan Bieniek (TWK 1967).**

Funkcje pełnione w TWK: członek Zarządu Głównego TWK (1994-2004), przewodniczący Głównego Sądu Koleżeńskiego TWK (2004-2012), prezes Oddziału TWK we Wrocławiu (1970-1974), członek Zarządu TWK-Wrocław (2008-2000), Przewodniczący Komisji Rewizyjnej TWK-Wrocław (2000-2012), członek Sądu Koleżeńskiego TWK-Wrocław (2012-2021), przewodniczący Sądu Koleżeńskiego TWK-Wrocław (od 2021).

• **Mgr Ryszard Gąsior (TWK 1984).**

Funkcje pełnione w TWK: sekretarz Głównej Komisji Rewizyjnej TWK (2012-2016), przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej TWK (2016-2024), wiceprezes ZG TWK (od 2024), członek Sądu Koleżeńskiego TWK-Wrocław (1996-2000), członek Zarządu TWK-Wrocław (od 2000).

• **Dr Józef Patkiewicz (TWK 1967).**

Funkcje pełnione w TWK: członek Zarządu Głównego TWK (od 1988) i Prezydium Zarządu Głównego (od 1992), wiceprezes Zarządu Głównego TWK (2001-2024), przewodniczący Głównego Sądu Koleżeńskiego TWK (od 2024), sekretarz Zarządu Wojewódzkiego TWK we Wrocławiu (1970-1990), prezes Oddziału Wojewódzkiego TWK we Wrocławiu (od 1991).

• **Red. Danuta Szopa-Strumpf (TWK 1977).**

Funkcje pełnione w TWK: członek Zarządu Głównego TWK (1996-2001), członek Głównej Komisji Rewizyjnej TWK (2001-2004, 2008-2012), członek Zarządu TWK-Wrocław (1996-2021), członek Sądu Koleżeńskiego TWK-Wrocław (2021-2025).

• **Dr Tadeusz Urban (TWK 1970).**

Funkcje pełnione w TWK: członek Zarządu Głównego TWK (2004-2012), sekretarz Głównego Sądu Koleżeńskiego TWK (2012-2016), przewodniczący Głównego Sądu Koleżeńskiego TWK (2016-2024), wiceprezes Zarządu TWK-Wrocław (od 1990).

WYRÓŻNIENIA

Wielu działaczy TWK-Wrocław wyróżnionych zostało odznaczeniami państwowymi, resortowymi, regionalnymi i organizacyjnymi.

„Medalem 65 TWK-Wrocław” zostali odznaczeni:

Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Wojewódzki we Wrocławiu, Uniwersytet Dolnośląski DSW, Jan Bieniek, Bartosz Bolach, Eugeniusz Bolach, Sławomir Budrewicz, Dagmara Chamela-Bilińska, Anna Duszyńska, Grażyna Dyl, Ryszard Gąsior, Rafał Glapiński, Krystyna Gomulska, Irena Gregorczyk, Waldemar Hoszkiewicz, Anna Jędrzycka-Hamera, Joanna Kruk-Lasocka, Małgorzata Oleniacz, Józef Patkiewicz, Bogumiła Piwowar, Halina Popczyk, Zofia Przystupa-Sławczewa, Alicja Rulewicz, Ludwika Sadowska, Marta Stępień-Słodkowska, Maria Straś-Romanowska, Genowefa Surniak, Jacek Sutryk, Dariusz Swat, Konrad Szydłowski, Jolanta Ubowska, Tadeusz Urban, Mieczysław Wełna, Michalina Witczak.

„Dyplomem 65 TWK-Wrocław” zostali odznaczeni:

Tadeusz Adamek, Bożena Bartosik, Józef Bartoszewicz, Roman Batog, Jan Bieniek, Bartosz Bolach, Eugeniusz Bolach, Sławomir Budrewicz, Dagmara Chamela-Bilińska, Alina Czapiga, Urszula Dębska, Anna Duszyńska, Grażyna Dyl, Alfreda Anita Gałąż, Ryszard Gąsior, Rafał Glapiński, Krystyna Gomulska, Irena Gregorczyk, Wojciech Hasiński, Waldemar Hoszkiewicz, Anna Jędrzycka-Hamera, Magdalena Koszewicz, Joanna Kruk-Lasocka, Bogusława Kulińska, Andrzej Mańkowski, Jan Marzec, Mariusz Miłżyński, Jan Młynarski, Małgorzata Mraz, Krystyna Nocuń, Lech Nogal, Małgorzata Oleniacz, Bożena

Oracz, Józef Patkiewicz, Krystyna Patkiewicz, Sławomir Piechota, Dorota Pilecka, Bogumiła Piowar, Halina Popczyk, Zofia Przystupa-Sławczewa, Beata Radzik, Grażyna Rudnicka, Alicja Rulewicz, Dariusz Rutkowski, Jan Ryl, Ludwika Sadowska, Zenon Sokół, Jerzy Sosna, Maria Spychalska, Marta Stępień-Słodkowska, Maria Straś-Romanowska, Genowefa Surniak, Jacek Sutryk, Dariusz Swat, Danuta Szopa-Strumpf, Edyta Szydłowska, Konrad Szydłowski, Jan Ślęzyński, Robert Śmigiel, Jolanta Ubowska, Tadeusz Urban, Jagoda Walowska, Mieczysław Wełna, Michalina Witczak, Teresa Wojtaszek, Marek Woźniewski, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Biuro Sportu i Rekreacji Urząd Miejski we Wrocławiu, Dolnośląska

Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji ART, Klub Aktywizacji Osób Niepełnosprawnych KAON TWK-Wrocław, Klub Podwodny „Nemo” Wrocław, Klub Żeglarski „Neptun” Wrocław, Koło Przyjaciół Ludzi z Chorobą Parkinsona TWK-Wrocław, Koło Rehabilitacji TWK-Wrocław, „Pomost” Biuletyn Osób Niepełnosprawnych Dolny Śląsk, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Okr. Wrocław, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Wojewódzki we Wrocławiu, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Chorych „SONICH”. Uniwersytet Dolnośląski DSW, Wojewódzkie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „START” we Wrocławiu.

Lokal TWK-Wrocław

Fot. 1.

Fot. 3.

Fot. 2.

Fot. 1-3. Lokal TWK-Wrocław przy ul. Jedności Narodowej 121 (Fot. Józef Patkiewicz)

Fot. 4. Spotkanie KAON (Fot. Zofia Przystupa-Sławczewa)

Zebranie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem

**(z TWK-Wrocław: Józef Patkiewicz, Ryszard Gąsior, Waldemar Hoszkiewicz).
Wręczenie Biuletynów Osób Niepełnosprawnych – Dolny Śląsk
„Pomost” Nry 1/2024 i 2/2024 oraz książek „Holistyczne ujęcie
aktywności osób z niepełnosprawnością”
[Posada, 62-530 Kazimierz Biskupi. („Cichy Port”), Zakład Aktywizacji
Zawodowej im. Anny Bednarz-Śliwowskiej, ul. Żeromskiego 11,
26.02.2025 środa] (Fot. Józef Patkiewicz)**

Fot. 1.

Fot. 3.

Fot. 2.

Fot. 4.

**Zebranie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem
(z TWK-Wrocław: Ryszard Gąsior, Waldemar Hoszkiewicz, Józef Patkiewicz).
[Posada, 62-530 Kazimierz Biskupi, ZAZ, 28.09.2025 niedziela] (Fot. Józef Patkiewicz)**

Fot. 1.

Fot. 3.

Fot. 2.

Fot. 4.

EDUKACJA I NAUKA

Józef Patkiewicz

KOŁO „REHABILITACJA” 2025

Spotkania Koła Rehabilitacja TWK-Wrocław odbywały się w lokalu TWK-Wrocław przy ul. Jedności Narodowej 121 w formie stacjonarnej i zdalnej.

W okresie 2.06–31.12.2025 szkolenia w ramach projektu TWK-Wrocław pt. „Edukacja drogą do integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami” dofinansowywane były przez MOPS-Wrocław i PFRON.

Główne tematy spotkań

2025.03.05

- Przegląd działalności TWK-Wrocław w 2024 roku i plany na 2025 rok (imprezy, wybory, obchody 65 lecia TWK, wyróżnienia);
- Relacja z zebrania ZG TWK w Posadzie (26.02.2025)
- Prezentacja książki „Holistyczne ujęcie aktywności osób z niepełnosprawnością”;
- Prezentacja Biuletynu osób Niepełnosprawnych – Dolny Śląsk „Pomost” Nr 2/2024 (29)

2025.05.13

- Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Koła Rehabilitacji TWK-Wrocław

2025.06.04

- Plan działań do końca 2025 roku – szkolenia, imprezy, obchody 65 lecia TWK, wyróżnienia

2025.06.18

- Letnie peregrynacje – plany i możliwości

2025.07.09

- Monitoring aktywności turystycznej naszego środowiska – walory i bariery

2025.09.03

- Letnie peregrynacje – plusy i minusy letnich peregrynacji – relacje

- Przedstawienie planu i programów wycieczek we współpracy z UMWD

2025.09.10

- Opracowanie zasad programu wycieczek dostosowanych do możliwości ON

2025.09.24

- Zagadnienia załatwiane na szczeblu krajowym – Formy działalności Zarządu Głównego TWK

2025.10.08

- Relacja ze spotkania Zarządu Głównego TWK;

- Zasady zdrowego odżywiania i warsztaty kulinarne

2025.10.22

- Rola organizacji pozarządowych w upowszechnianiu aktywności fizycznej osób z niepełnosprawnością

2025.10.29

- „Skok techniki transportu między XIX a XXI wiekiem” i eksponaty w Muzeum Motoryzacji w Topczu

2025.11.05

- Zadania Biura „Wrocław bez Barier” –

- Relacja ze spotkania z Dyrekcją Biura
 - Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek
- 2025.11.19
- Atrakcje Wycieczki TWK-Wrocław „Brzeg-Sulisław” (8-9.11.2025)
- 2025.12.03
- Plan wycieczek TWK-Wrocław - Oława (6.12.2025) i Świdnica, Witoszów Dolny (13.12.2025)
 - Logistyka dużej imprezy dla osób z niepełnościami

- 2025.12.17
- Podsumowanie wycieczek TWK-Wrocław w 2025 r.,
 - Omówienie tematów z XLIX Konferencji ODRD (5.12.2025 r.)
- 2025.12.30
- Podsumowanie akcji szkoleniowej TWK-Wrocław w 2025 r.

Spotkania Klubu Aktywizacji Osób Niepełnosprawnych KAON TWK-Wrocław odbywały się w lokalu TWK-Wrocław przy ul. Jedności Narodowej 121 w formie stacjonarnej i zdalnej. Spotkania prowadziła Kierownik Klubu Zofia Przystupa-Sławczewa.

Główne tematy spotkań

- 2025.01.07
- Magia NOWOROCZNYCH zobowiązań - czy potrafimy je dotrzymać
- 2025.01.21
- Wspominamy nasze korzenie, dziadków, rodziców oraz minione lata
- 2025.02.04
- Talenty - czy potrafimy je wykorzystywać w codziennym życiu
- 2025.02.18
- Zimowe wspomnienia naszych pokoleń - gry, zabawy, ferie
- 2025.03.04
- Rodzime tradycje karnawałowe
- 2025.03.18
- Spotkanie szkoleniowe KAON i Zarządu TWK-Wrocław
 - Wręczenie Dyplomów Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem
 - Zatwierdzenie Sprawozdania finansowego TWK-Wrocław-2024
- Przysłowia mądrością narodów - czerpiemy z nich wiedzę
- 2025.04.01
- Jak chronić się przed oszustami
- 2025.04.15
- Warsztaty Wiosenne dekoracje
- 2025.04.29
- Warsztaty Każdy z nas może wykonać piękne rękodzieło
- 2025.05.13
- Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Koła Rehabilitacji TWK-Wrocław
- 2025.05.27
- Nie wpadajmy w rutynę - urozmaicajmy naszą codzienność
- 2025.06.03
- Moja niepełnosprawność pełna przeszkód niedostrzeganych przez sprawnych
- 2025.06.10
- Wakacje osób z niepełnosprawnościami - przeszkody i udogodnienia
- 2025.06.17
- Koncerty, wystawy, spotkania, zwiedzanie naszego miasta - tym żyjemy w DNIACH WROCLAWIA
- 2025.06.24
- Ulubione czasopisma i książki w czasie letniego wypoczynku

2025.07.01

- Atrakcyjne miejsca naszego miasta dla wakacyjnych przyjezdnych

2025.07.08

- Wroclawska komunikacja przyjazna osobom z niepełnosprawnościami

2025.07.15

- Ulubione miejsca wrocławian w czasie letnich spacerów

2025.12.30

- Nie chcemy być sami przy Noworocznym Stole

2025.07.22

- Czy polskie wody mineralne, które pijemy na co dzień, są nam dobrze znane

2025.07.29

- Wspominamy wakacje minionych lat, na półmetku obecnego lata

2025.09.02

- Nasze wakacyjne podróże, warte opowieści, wspomnień i kolejnych wyjazdów

2025.09.09

- Nasze wakacyjne podróże, warte opowieści, wspomnień i kolejnych wyjazdów

2025.09.16

- Sukces wyjazdu, to właściwie dobrana grupa – jak to zaplanować

2025.09.23

- Nasze zachowania w sytuacji kryzysowej – warto być przygotowanym

2025.09.30

- Jak spakować się w sytuacji kryzysowej

2025.10.07

- Zdrowe odżywianie i warsztaty kulinarne

2025.10.14

- Jaki wpływ na moje życie mieli nauczyciele którzy mnie uczyli

2025.10.21

- Piękna nasza złota, polska jesień zasługuje na warsztaty florystyczne

2025.10.28

- Postęp w komunikacji międzyludzkiej pomiędzy końcem XX wieku a obecnym etapem XXI w.

2025.11.04

- Zdrowe odżywianie

2025.11.12

- Niezauważalne osiągnięcia techniczne wielce pomocne niepełnosprawnym

2025.11.18

- Niezauważalne osiągnięcia techniczne wielce pomocne niepełnosprawnym (cd.)

2025.11.25

- Pobudzajmy dla zdrowia wyobraźnię, wykorzystując dostępne wokół materiały

2025.12.02

- Sami dla kręgu osób z niepełnosprawnością wykonamy NOWOROCZNE KARTKI i ułożymy nieszablone życzenia

2025.12.09

- Zdrowa dieta – Spotkanie w Restauracji CHAI THAI

2025.12.16

- Mamy wiele planów i marzeń, a tak trudno je zrealizować

2025.12.30

- Nie chcemy być sami przy Noworocznym Stole

Wycieczka „Brzeg, Sulistaw” 8-9.11.2025 (Archiwum: Józef Patkiewicz)

Spotkania Koła Przyjaciół Ludzi z Chorobą Parkinsona TWK-Wrocław odbywały się przeważnie w Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej we Wrocławiu, Rynek 58.

Główne tematy spotkań

2025.01.14

- Uroczyste noworoczne spotkanie Koła Parkinsona - Koncert Wokalny w wykonaniu uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia im. R. Bukowskiego we Wrocławiu i studentów Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu pod kierownictwem pedagogów prof. dr hab. Bogdana Makala, Tomasza Huka i Ewy Murawskiej-Kalinin.

2025.02.11

- „Poznajmy się” Marzena Okuszko - Uniwersytet Wrocławski

2025.03.11

- „Spływ kajakowy Odrą od źródeł do ujścia” - Akcja „Ochrona Odry” Artur Czermak - przewodnik turystyczny

2025.03.11

- „Spływ kajakowy Odrą od źródeł do ujścia” - Akcja „Ochrona Odry” Artur Czermak - przewodnik turystyczny

2025.04.11

- W ramach obchodów Światowego Dnia Choroby Parkinsona Koło Przyjaciół Ludzi z Chorobą Parkinsona TWK-Wrocław i Zarząd Oddziału Wojewódzkiego Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem we Wrocławiu zaprosili chętnych i uczestniczyli w Dniu Otwartym Choroby Parkinsona, zorganizowanym przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny we Wrocławiu przy ul. Borowskiej 213, w ramach którego odbyły się: Konsultacje i Badania, Warsztaty oraz dla wszystkich zainteresowanych udziałem porad Punkt Konsultacyjny NFZ.

2025.04.15

- „Depresja - jak ją rozpoznać i jak sobie pomagać” mgr Marzena Okuszko

2025.05.13

- „Jak się bronić przed upadkiem” dr Rafał Kubacki AWF- Wrocław i Badania ankietowe

2025.06.10

- „Taniec na krzesłach” - mgr Aleksandra Podlaska

2025.09.02

- „Zasady udziału w wycieczkach sponsorowanych przez UMWD i PFRON”

2025.09.09

- „O standardach w zakresie kwalifikacji oraz postępowania dotyczącego orzekania o niepełnosprawności” Alina Topczewska - PFRON- Wrocław

2025.11.04

- „Tematyka spotkań Koła Parkinsona”

2025.11.12

- „Szczepienia ochronne” - dr Ewa Serafinowicz

2025.12.09

- Geneza polskich kolęd, Występ Zespołu „Biesiada” Uniwersytetu III Wieku Uniwersytetu Wrocławskiego

W pierwsze wtorki miesiący odbywały się zebrania i dyżury poradnicze Zarządu Koła Parkinsona z udziałem przedstawicieli Zarządu TWK-Wrocław.

XLIX KONFERENCJA NAUKOWA ODRD

Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Wojewódzki we Wrocławiu (TWK-Wrocław) Organizacja Pożytku Publicznego, Uniwersytet Dolnośląski DSW we Wrocławiu i Uniwersytet Szczeciński Wydział Kultury Fizycznej i Zdrowia zorganizowali XLIX Konferencję Naukową na temat

„Pandemia osamotnienia. Samotność dzieci i dorosłych osób z niepełnosprawnościami”

w ramach Ogólnokrajowego Dnia Rehabilitacji Dziecka.

Konferencja odbyła się w piątek 5.12.2024 r. w Uniwersytecie Dolnośląskim DSW we Wrocławiu przy ul. Strzegomskiej 55 (Budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych na wózkach, parking, winda).

KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI

- dr Józef Patkiewicz – przewodniczący, mgr Anna Duszyńska, mgr Ryszard Gąsior, mgr Waldemar Hoszkiewicz, Bogumiła Piwowar, dr Tadeusz Urban

KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI

- prof. dr hab. Jan Bieniek – TWK-Wrocław – przewodniczący,
- dr hab. Bartosz Bolach – prof. Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu,
- dr Alina Czapięga – Uniwersytet Wrocławski,
- dr Urszula Dębska – Uniwersytet Wrocławski,
- dr Krystyna Gomułka – TWK-Wrocław,

- dr hab. Katarzyna Kotarska – prof. Uniwersytetu Szczecińskiego,
 - dr hab. Joanna Kruk-Lasocka – prof. Pomorskiej Szkoły Wyższej,
 - dr Małgorzata Oleniacz – prof. Uniwersytetu Dolnośląskiego DSW we Wrocławiu,
 - dr Józef Patkiewicz – TWK-Wrocław,
 - dr Dorota Pilecka – Akademia Wychowania Fizycznego Poznań Filia w Gorzowie Wlk.,
 - dr Dariusz Rutkowski – Uniwersytet Dolnośląski DSW we Wrocławiu,
 - prof. dr hab. Ludwika Sadowska – TWK-Wrocław,
 - dr Wojciech Seidel – Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu,
 - dr hab. Marta Stępień-Słodkowska – prof. Uniwersytetu Szczecińskiego,
 - dr hab. Maria Straś-Romanowska – prof. Uniwersytetu Wrocławskiego, UD DSW,
 - prof. dr hab. Jan Ślężyński – Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach,
 - prof. dr hab. Robert Śmigiel – Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu,
 - dr Jagoda Walowska – RB DR Jagoda Walowska,
 - prof. dr hab. Marek Woźniewski – Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.
- XLIX Konferencja Naukowa ODRD „Pandemia osamotnienia. Samotność dzieci i dorosłych osób z niepełnosprawnościami”
Wrocław 5.12.2025

PROGRAM

• Wystawa wydawnictw TWK-Wrocław nt. osób z niepełnosprawnością

Autor	Instytucja	Temat
dr Józef Patkiewicz	Prezes – Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Wojewódzki we Wrocławiu (TWK-Wrocław)	Otwarcie Konferencji – XLIX ODRD – Wprowadzenie
Wręczenie wyróżnień z okazji 65 lecia Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem Oddziału Wojewódzkiego we Wrocławiu		

Sesja I Samotność dzieci i młodzieży

Przewodniczący: dr hab. Joanna Kruk-Lasocka prof. PSW, dr Józef Patkiewicz

1	dr hab. Joanna Kruk-Lasocka, prof. PSW, dr Anna Suchon	Pomorska Szkoła Wyższa, Starogard	„Cienie neuro różnorodności – samotność dziecka w przedszkolu”
2	dr Małgorzata Oleniacz, prof. UD DSW	Uniwersytet Dolnośląski DSW	Projekt wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznych jako antycypacja samotności dzieci i młodzieży z utrudnieniami w rozwoju
3	mgr Amelia Plaskura, mgr Marta Wilczyńska-Zgrzebna	Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie	Aspekty pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością okiem psychologa i asystenta osobistego

Przerwa kawowa

Sesja II Samotność dorosłych osób z niepełnosprawnościami

Przewodniczący: dr hab. Bartosz Bolach prof. AWF, dr Dorota Pilecka, dr Jagoda Walowska

4	dr Celestyna Grzywniak	UAFM Kraków	Doświadczenie samotności w dorosłości wśród osób z Doświadczenie samotności w dorosłości wśród osób z niepełnosprawnością ruchową niepełnosprawnością ruchową i sensoryczną w małych miastach
5	dr Małgorzata Paczyńska-Jędrycka	Uniwersytet Szczeciński	Jakość życia pacjentów z ostrą białaczką szpikową w kontekście samotności i osamotnienia
6	dr Dorota Pilecka	AWF Poznań, Filia Gorzów Wlkp.	Neurofeedback a samotność – nowe możliwości terapii osób z niepełnosprawnościami
7	Weronika Kaniowska, Zuzanna Dzierbicka, Dominika Koźlik, Maja Czarnolewska, dr Dorota Pilecka	AWF Poznań, Filia Gorzów Wlkp.	Samotność na podium – sportowcy z niepełnosprawnościami poza światłem reflektorów

8	dr Dariusz Rutkowski	Uniwersytet Dolnośląski DSW	Społeczna rola aktywności fizycznej na przykładzie nordic walking
9	dr Jagoda Walowska	Wyższa Szkoła Zdrowia w Gdańsku	Rola gier w walce z samotnością wśród osób starszych

Przerwa kawowa

Sesja III Terapie wspierające zdrowie, aktywność fizyczna, sport i przeciwdziałanie izolacji

Przewodniczący: dr hab. Marta Stępień-Słodkowska, prof. US, dr Małgorzata Oleniacz, prof. UD DSW, dr inż. Anna Krajewska-Pędzik

10	dr hab. Marta Stępień-Słodkowska, prof. US	Uniwersytet Szczeciński	Mechanizmy motywacyjne wspierające zmianę stylu życia i aktywność fizyczną prozdrowotną
11	dr inż. Anna Krajewska-Pędzik	Uniwersytet Szczeciński	Rola fitoterapii w zapobieganiu zaburzeniom gospodarki węglowodanowej
12	Cezary Janiszyn, Paweł Stężała, Marcin Szewczyk, Rafał Marzyński, Jerzy Taczała, Ryszard Kowalczyk, Agnieszka Woźniak, Katarzyna Walkowiak, Marietta Lipska, Aleksandra Kolbowicz	Uniwersytet Szczeciński	Projekty sportowo-rekreacyjne Zarządu Głównego Akademickiego Związku Sportowego, jako forma popularyzacji aktywności fizycznej w różnych grupach wiekowych, narażonych na negatywne skutki pandemii
13	dr Michał Tarnowski, dr Wioleta Łubkowska, mgr Robert Terczyński, dr Krzysztof Wilk, Joanna Biżek-Tarnowska	Uniwersytet Szczeciński / Szkoła TAK	Wykorzystanie elementów outdooru w alternatywnych formach aktywności ruchowej na przykładzie imprezy „Dzień Taty”
14	mgr Kamila Barańska-Orkisiewicz	Uniwersytet Szczeciński	Wpływ witaminy D na niepełnosprawność organizmu osób dorosłych
15	dr hab. Marta Stępień-Słodkowska, dr Małgorzata Oleniacz, prof. UD DSW, dr Józef Patkiewicz	Podsumowanie i zakończenie konferencji	

Fot. 1.

Fot. 5.

Fot. 2.

Fot. 6.

Fot. 3.

Fot. 7

Fot. 4.

Fot. 8.

Fot. 9.

Fot. 13.

Fot. 10.

Fot. 14.

Fot. 11.

Fot. 15.

Fot. 12.

Fot. 16.

Fot. 17.

Fot. 21.

Fot. 18.

Fot. 22.

Fot. 19.

Fot. 23.

Fot. 20.

NOWA KSIĄŻKA

Patkiewicz J. (red.) *Holistyczne ujęcie aktywności osób z niepełnosprawnością.*
Wyd. TWK-Wrocław i UD, Wrocław, 2024.

Okładki

POLSKIE TOWARZYSTWO WALKI Z KALECTWEM
ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI WE WROCŁAWIU
UNIWERSYTET DOLNOŚLĄSKI DSW
HOLISTYCZNE UJĘCIE AKTYWNOŚCI
OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ
MONOGRAFIA

WROCŁAW 2024

ISBN 978-83-959087-5-0

SPIS TREŚCI

1.	Dr Józef Patkiewicz <i>Spojrzenie na aktywność osób z niepełnosprawnością – Wstęp</i>	7
2.	Dr hab. Marta Stępień-Słodkowska prof. US, mgr Justyna Pyrgiel, Adrian Struzik, dr hab. Bartosz Bolach prof. AWF <i>Nowoczesne sposoby wspomagania rozwoju osób z niepełnosprawnością ruchową</i>	9
3.	Dr Józef Patkiewicz <i>Problemy motywacji aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością</i>	19
4.	Mgr Wiktoria Wawrzaszek, dr Anna Suchon <i>Nauczyciel osób z niepełnosprawnością, wobec wyzwań praktyki szkolnej w społeczeństwie 5.0</i>	31
5.	Dr Celestyna Grzywniak, dr hab. Olena Boharova prof. UKEN <i>Nieprawidłowe przetwarzanie słuchowe i stosowane terapie w praktyce</i>	39
6.	Dr hab. Joanna Kruk-Lasocka prof. PSW, Barbara Lasocka <i>Rola środowiska naturalnego w terapii osób z autyzmem: Terapeutyczne korzyści kontaktu z przyrodą</i>	51
7.	Dr Jagoda Walowska <i>Wpływ hipoterapii na rozwój psychofizyczny osób z niepełnosprawnościami</i>	59
8.	Dr Jagoda Walowska <i>Analiza przydatności stosowania gier w procesie usprawniania psychoruchowego</i>	67
9.	Dr hab. Bartosz Bolach prof. AWF, mgr Kowalewicz Maciej, dr hab. Marta Stępień-Słodkowska, prof. US <i>Motywacja do uprawiania strzelectwa sportowego przez osoby z dysfunkcją narządu wzroku</i>	77
10.	Anita Kaczpowska, dr Dorota Pilecka <i>Ocena równowagi statycznej – studium przypadku z wykorzystaniem symulatora geriatrycznego oraz platformy MedibalancePro</i>	91
11.	Natalia Czerniak, dr Dorota Pilecka <i>Poczuć się jak senior – studium przypadku z wykorzystaniem symulatora geriatrycznego</i>	103
12.	Dr Dorota Pilecka, Wiktor Vogt <i>Rola asystenta osoby z niepełnosprawnością na przykładzie działalności Oddziału TWK w Gorzowie Wlkp.</i>	115
13.	Wydawnictwa TWK-Wrocław	125
14.	Ogólnokrajowe Dni Rehabilitacji Dziecka	127

Z głębokim żalem żegnamy
naszego kolegę i przyjaciela
profesora doktora habilitowanego

Eugeniusza Bolacha

1940 – 2025

wieloletniego działacza

**Oddziału Wojewódzkiego Polskiego Towarzystwa Walki
z Kalectwem**

we Wrocławiu (TWK-Wrocław)

Odznaczony m.in.:

Krzyż Kawalerski OOP, Złoty Krzyż Zasługi,

Złota Honorowa Odznaka TWK,

**Odznaka Honorowa Srebrna „Zasłużony dla Województwa
Dolnośląskiego”,**

**Medale „50 TWK-Wrocław’2010” i „60 TWK-Wrocław’2020”
oraz szereg innych**

Rodzinie i Znajomym

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Działacze

**Oddziału Wojewódzkiego Polskiego Towarzystwa Walki
z Kalectwem we Wrocławiu**

Wybrane fotografie z prof. dr hab. Eugeniuszem Bolachem (Fot. Józef Patkiewicz i inni)

Fot. 1. Prezydium III Międzynarodowej Konferencji Naukowej „ARON” [Wrocław, AWF, 7-8.12.2007]. Od lewej: Józef Patkiewicz, prof. Tadeusz Koszycy, prof. Eugeniusz Bolach.

Fot. 4. V Międzynarodowa Konferencja Naukowa „ARON” [Wrocław, AWF, 3-4.12.2010]. Od lewej: dr Bartosz Bolach, prof. Eugeniusz Bolach. Fot. Henryk Nawara.

Fot. 2. Prezydium IV Międzynarodowej Konferencji Naukowej „ARON” [Wrocław, AWF, 5.12.2008]. Od lewej: Józef Patkiewicz, prof. Eugeniusz Bolach.

Fot. 5. Uroczystość wręczenia Dyplomu Doktora nauk o kulturze fizycznej dr. Józefowi Patkiewiczowi [Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, 18.10.2013]. Od prawej: prof. dr hab. Eugeniusz Bolach, dr Józef Patkiewicz. Fot. Henryk Nawara.

Fot. 3. Wycieczka TWK-Wrocław do Berlina [Berlin, 16-17.10.2010]. Prof. Eugeniusz Bolach.

Fot. 6. Wycieczka do ZOO – VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „ARON” [Wrocław, 6.12.2014]. Prof. Eugeniusz Bolach po lewej stronie wózka.

Fot. 7. IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „ARON” [Wrocław, 7.12.2018]. Od lewej: dr Józef Patkiewicz, prof. Jan Ślężyński, prof. Eugeniusz Bolach. Fot. Henryk Nawara.

10. Wycieczka TWK-Wrocław – „Karpacz” [19-20.10.2024]. Za wózkiem stoi prof. dr hab. Eugeniusz Bolach.

Fot. 8. Prof. dr hab. Eugeniusz Bolach. 62. Wojewódzka Konferencja nt. „Osoby z niepełnosprawnością – Dolny Śląsk – 2024” w ramach obchodów Światowego Dnia Inwalidy we Wrocławiu – 2024 i 25 lat Dolnego Śląska [Wrocław, ul. Dobrzyńska 21-23, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, 22.03.2024].

11. „Papugarnia” - Wycieczka TWK-Wrocław – „Karpacz” [19-20.10.2024]. Pierwszy od prawej: prof. dr hab. Eugeniusz Bolach.

Fot. 9. Spotkanie Zarządu Oddziału Wojewódzkiego TWK-Wrocław, Komitetu Organizacyjnego Konferencji ŚDI'2024 i Komitetów Organizacyjnego i Naukowego ODRD [Wrocław ul. Katedralna 1, Restauracja „Rajskie Ogrody”, 15.05.2024]. Pierwszy od prawej: prof. dr hab. Eugeniusz Bolach.

12. „Prof. dr hab. Eugeniusz Bolach z papugą” – Wycieczka TWK-Wrocław – „Karpacz” [19-20.10.2024].

Fot. 13. Wycieczka TWK-Wrocław – „Karpacz” [19-20.10.2024]. W środku: prof. dr hab. Eugeniusz Bolach.

Fot. 15. Wycieczka TWK-Wrocław – „Brzeg, Sulisław” [14-15.12.2024]. Za wózkiem stoi prof. dr hab. Eugeniusz Bolach.

Fot. 14. Prezydium XLVIII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej na temat: „Holistyczne ujęcie aktywności osób z niepełnosprawnością” w ramach Ogólnokrajowego Dnia Rehabilitacji Dziecka (ODRD) [Wrocław ul. Strzegomska 55, Uniwersytet Dolnośląski DSW we Wrocławiu, 6.12.2024]. Pierwszy od lewej: prof. Eugeniusz Bolach.

Fot. 16. Spotkanie Zarządu Oddziału Wojewódzkiego TWK-Wrocław, Komitetów Organizacyjnego i Naukowego ODRD [Wrocław, ul. Podwale 83, Restauracja „Drewny Kocur” w budynku „OVO”, 30.12.2024]. Pierwszy od lewej: prof. Eugeniusz Bolach.

IMPREZY ORGANIZACYJNE

2025.02.26 Zebranie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem (Józef Patkiewicz, Ryszard Gąsior, Waldemar Hoszkiewicz)

Wręczenie Zarządowi Głównemu TWK Biuletynów Osób Niepełnosprawnych - Dolny Śląsk „Pomost” Nry 1/2024 i 2/2024 oraz książek „Holistyczne ujęcie aktywności osób z niepełnosprawnością”. Wycieczka samochodowa Oleśnica, Konin, Posada. Zwiedzanie Zakładu Aktywizacji Zawodowej w Posadzie.

[Posada, Kazimierz Biskupi. („Cichy Port”), Zakład Aktywizacji Zawodowej im. Anny Bednarz - Śliwowskiej]

2025.04.10 Szkolenie online z zakresu pisania ofert konkursowych - Diana Hanas - Wydział Integracji Społecznej Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

2025.05.06 Konferencja „Tacy sami bez barier. Dostępny Wrocław”. konferencja skierowana do osób z niepełnosprawnością, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz podmiotów, które w swojej działalności wspierają aktywizację osób z niepełnosprawnością. Organizatorzy: ZUS, WPT, PFRON [Wrocławski Park Technologiczny] (Józef Patkiewicz, Bogumiła Piwowar)

2025.05.28 Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy Oddziału Wojewódzkiego TWK we Wrocławiu [Wrocław, TWK-Wrocław]

2025.07.02 Uroczyste spotkanie z Wicemarszałkiem Województwa Dolnośląskiego Wojciechem Bochnakiem w celu możliwości podpisania umowy i wymiany doświadczeń w gronie przedstawicieli wielu organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego dla których bliska jest tematyka turystyki społecznej osób o szczególnych potrzebach (Bogumiła Piwowar, Ryszard Gąsior) [Wrocław, Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o. we Wrocławiu]

2025.09.28 Zebranie ZG TWK (3) z udziałem członka GKR i GSK (Ryszard Gąsior, Waldemar Hoszkiewicz, Józef Patkiewicz) [Posada, Kazimierz Biskupi ZAZ im. Anny Bednarz-Śliwowskiej]. Wycieczka samochodowa: Oleśnica, Ostrów Wlk., Kalisz, Konin, Posada.

2025.10.23 Szkolenie online przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

2025.11.04 Spotkanie z Dyrekcją Biura „Wrocław Bez Barier”: dyr. Joanna Czerkasow, z-cą dyr. Rafał Mikołajczyk, z TWK: prezes TWK-Wrocław dr Józef Patkiewicz i sekretarz Zarządu TWK-Wrocław mgr Anna Duszyńska [Wrocław, Urząd Miejski, Biuro „Wrocław bez Barier”.

REHABILITACJA, REKREACJA, TURYSTYKA

IMPREZY ARTYSTYCZNE 2025

2025.01.14 Koncert Wokalny w wykonaniu uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia im. R. Bukowskiego we Wrocławiu i studentów Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu pod kierownictwem pedagogów prof. dr hab. Bogdana Makala, Tomasza Huka i Ewy Murawskiej-Kalinin podczas uroczystego noworocznego spotkania Koła Parkinsona TWK-Wrocław [Dolnośląska Biblioteka Publiczna]

2025.01.25 Koncert „Orkiestry dęte” w Akademii Muzycznej we Wrocławiu (15)

2025.03.30 Koncert Flamenco w ramach Festiwalu „Sztuka łączy pokolenia” [Synagoga „Pod Białym Bocianem”] (30)

2025.04.28 Wystawa „TITANIC: The Artifact Exhibition” [IASE, Wrocław ul. Wystawowa 1]

IMPREZY TURYSTYCZNE

2025.04.11 Spotkanie w ramach obchodów 50 lecia Klubu Podwodnego „Nemo” [Restauracja „Drevni Kocur” OVO] (14)

2025.06.10 Wycieczka po obiektach architektonicznych Starego Miasta Wrocławia, przewodnik Zofia Przystupa-Sławczewa

2025.06.22-07.06 Wycieczka nurkowo-żeglarska do Niesulic nad jezioro Niesłysz (11)

2025.07.20 Uroczyste spotkanie z okazji 40 lecia nurkowania Radomira Webera z Klubu Podwodnego „Nemo” Wrocław [Sierpnice]

2025.07.31–08.18 Wyprawa nurkowa KP „Nemo” Chorwacja Rogoznica Nurkowania: Dive Centrum „PONGO” Primosten Chorwacja [Czechy, Austria, Słowenia, Chorwacja, Rogoznica] (7)

2025.09.07 Rejs żeglarski na Jeziorze Nyskim [Nysa] (3)

**Wycieczki TWK-Wrocław w ramach projektu „Potrafimy”
dofinansowane przez PFRON i Zarząd Województwa
Dolnośląskiego w roku 2025**

Lp.	OPIS
1.	<p>„Środa Śl., Lubiąż” 2025.09.06 Wycieczka samochodowa jednodniowa: Środa Śl.- Rynek, Ratusz (z drugiej poł. XIV w., XV w., XVI w., 1791 r., XIX/XX w.), Muzeum Regionalne w Środzie Śląskiej (Skarb średzki); Lubiąż: Klasztor Cystersów w Lubiążu (1150 r.) – zwiedzanie; Rest. „Karczma Cysterska” – posiłek. Trasa: Wrocław – Środa Śląska – Lubiąż – Wrocław. 8 O, 6 ON, 2 OP</p>
2.	<p>„Oleśnica” 2025.09.28 Wycieczka samochodowa jednodniowa: Oleśnica – Stare Miasto – zwiedzanie, Zamek. Trasa: Wrocław – Oleśnica – Wrocław. 3 O, 2 ON, 1 OP</p>
3.	<p>„Książ, Wałbrzych” 2025.10.25 Wycieczka samochodowa jednodniowa: Książ – Palmiarnia – zwiedzanie, Zamek Książ – zwiedzanie, Wałbrzych – Muzeum Porcelany, Restauracja Hotel Maria, spotkanie integracyjne z Fundacją Pomocy Dzieciom i Młodzieży Salvator w Wałbrzychu, posiłek. Trasa: Wrocław – Książ – Wałbrzych – Wrocław. 15 O, 9 ON, 6 OP</p>
4.	<p>„Ślęza, Topacz” 2025.10.29 Wycieczka samochodowa jednodniowa: Ślęza – Muzeum Motoryzacji i Techniki Zamek Topacz, Lumina Park – podróż do świata „Alicji w Krainie Czarów”. Trasa: Wrocław – Ślęza – Wrocław. 8 O, 6 ON, 2 OP</p>
5.	<p>„Brzeg, Sulistaw, Jankowice” 2025.11.08-09 Wycieczka samochodowa dwudniowa – Złot Gwiazdzisty. Start i powrót:: Wrocław – miejsca zamieszkania uczestników. 8.11.2025 Brzeg: Zamek i Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu – zwiedzanie wszystkich wystaw: Memoriae Piastorum Principum Silesiae, „Paradne zbroje i ubiór Piastów Śląskich XIII – XVII wieku”, „Z przeszłości i tradycji Piastów Śląskich” „Malowane dzieje Polski”, Obrazy Giovanniego Pinottiego, Sztuka śląska XV-XVIII w. ze zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu „Kresy. Ocalone wspomnienia”; Kościół św. Mikołaja – zwiedzanie: rzymskokatolicki, gotycki kościół parafialny w Brzegu. Bazylika pochodząca z XIV wieku, Bazylika pochodząca z XIV wieku, zaliczana jest do największych tego typu budowli gotyckich na Śląsku. Świątynia należy do parafii św. Mikołaja w Brzegu w dekanacie Brzeg południe, archidiecezji wrocławskiej. Ratusz, Restauracja „Wozownia” – posiłek; 9.11.2025 Sulistaw: Pałac Sulistaw – nocleg ze śniadaniem i zwiedzanie Pałacu, Galerii Porcelany, Galerii Zegarów i Galerii Obrazów, Jankowice: Restauracja „U Michele” – posiłek. Trasa: Wrocław, Brzeg, Sulistaw, Jankowice, Wrocław. 8 O, 6 ON, 2 OP</p>

6.	<p>„Zamek Czocha, Jawor” 2025.11.22-23 Wycieczka samochodowa dwudniowa: 22.11.2025 Sucha Leśna – Zamek Czocha zwiedzanie; Gryfów Śląski – Restauracja- Coffee Street – posiłek; Świerzawa – Zakład Aktywności Zawodowej w Świerzawie – zwiedzanie i nocleg; 23.11.2025 Jawor – Muzeum Regionalne w Jaworze – zwiedzanie; Kościół Pokoju w Jaworze – Kościół ewangelicko-augsburski – zwiedzanie; Restauracja Przystań Smaków w Jaworze – posiłek. Trasa: Wrocław – Sucha Leśna – Gryfów Śl. – Świerzawa – Jawor – Wrocław. 8 P, 6 ON, 2 OP</p>
7.	<p>„Oława – Muzeum Wena” 2025.12.06 Wycieczka samochodowa jednodniowa: Oława – Muzeum Motoryzacji Wena – największe prywatne muzeum motoryzacji w Europie Środkowej – zwiedzanie; Restauracja w Muzeum Motoryzacji Wena – posiłek. Trasa: Wrocław – Oława – Wrocław. 10 O, 9 ON, 1 OP</p>
8	<p>„Świdnica, Witoszów Dolny” 2025.12.13 Wycieczka samochodowa jednodniowa: Świdnica Rynek w Świdnicy i świąteczny jarmark – zwiedzanie, Muzeum Dawnego Kupiectwa – zwiedzanie, Wieża Ratuszowa, Kościół Pokoju – zwiedzanie, Katedra – zwiedzanie, Restauracja Majeranek – posiłek, Witoszów Dolny – Muzeum Broni i Militariów – zwiedzanie. Trasa: Wrocław – Świdnica – Witoszów – Wrocław. 8 O, 5 ON, 3 OP</p>
9.	<p>„Jankowice” 2025.12.29 Wycieczka samochodowa jednodniowa: Po drodze w Siechnicach Przedsiębiorstwo Produkcji Ogrodniczej „Siechnice” Sp. z o.o. „Witajcie pomidory” Jankowice – Restauracja „U Michele” – Spotkanie integracyjne, résumé wycieczek, wręczenie wyróżnień. Trasa: Wrocław – Jankowice – Wrocław. 11 O, 8 ON, 3 OP</p>

O – Ogółem, ON – Osoby z niepełnosprawnością, OP – Opiekunowie

„Brzeg, Sulisław” 8-9.11.2025 (Archiwum: Józef Patkiewicz)

Fot. 1.

Fot. 2.

50 lat działalności Klubu Podwodnego „NEMO” Wrocław (1975 – 2025)

Klub Podwodny „NEMO” Wrocław założony został przez Józefa Patkiewicza przy Instytucie Automatyki Systemów Energetycznych we Wrocławiu 8 kwietnia 1975 roku. Działał w ramach Oddziału PTTK Wrocław-Śródmieście.

Działalność Klubu, to:

- zajęcia szkoleniowe na basenie (50 lat);
- kursy nurkowe (wyszkolono kilkuset nurków);
- akcje nurkowe (m.in. kamieniołomy: Rogoźnica, Zimnik, Gniewków, Kostrza, Chwałków, Strzeblów, Sproitz, Strzelin);
- obozy nurkowe (Łagów, j. Siecino, Radawka, Kamień, Strzelin, Kosewo, Giewartów, Stołuń, Przelazy, Przybrodzin, Tręby Stare, Niesulice);
- wyprawy nurkowe zagraniczne (46):
 Bułgaria (1975, 1978, 1989);
 Włochy-Wenecja, Jugosławia-Istria (1979);
 Grecja (1980, 1984, 1985, 1986, 1987);
 Turcja (1988);
 Francja-Korsyka (1992);
 Włochy-Sardynia – 1993, 1994, 1998, 1999
 Włochy-Elba – 1995;
 Chorwacja (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025);
 Egipt (2005, 2010, 2011);
 Curacao (2021);
- prelekcje, wystawy, pokazy nurkowe;
- kroniki Klubu (3);

- publikacje w prasie, radio i telewizji;
- publikacje w wydawnictwach specjalistycznych;
- szkolenie młodzieży szkolnej i akademickiej oraz ludzi w kwiecie wieku, w tym osób niepełnosprawnych.

Razem z 50 leciem KP „NEMO” obchodzimy też jubileusze:

55 lecia Stopnia instruktora nurkowania i 50 lecia najwyższego stopnia instruktora M3 CMAS oraz 62 lecia nurkowania Józefa Patkiewicza. Równocześnie Jubileusz 40 lecia nurkowania obchodzi wychowanek Klubu „Nemo” – instruktor Radomir Weber.

Honorowymi Dyplomami 50 lecia Klubu Podwodnego „NEMO” Wrocław wyróżniono następujące osoby (11.04.2025):

Tadeusz Adamek, Zofia Adamek, Jerzy Bryś, Wojciech Garnowski, Piotr Markowski, Józef Patkiewicz, Krystyna Patkiewicz, Anna Patkiewicz, Jerzy Sosna, Danuta Sosna, Tadeusz Supel, Radomir Weber, Ewa Weber.

Klub Podwodny „NEMO” Wrocław wyróżniony został:

Honorowym Dyplomem 65 lecia Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem Oddziału Wojewódzkiego we Wrocławiu (23.11.2025).

„PONGO”**Wyprawa nurkowa KP „Nemo” – Czechy (Mikulov), Austria,
Słowenia (Ptuj), Chorwacja (Rogoznica). Nurkowania: Dive
Centrum „PONGO” Primosten Chorwacja – VIII 2025
(Fot.: PONGO i Krystyna Patkiewicz)**

Fot. 1.

Fot. 4.

Fot. 2.

Fot. 1–5. Nurkowanie w Dive Centrum „PONGO”
Primosten Chorwacja – VIII 2025

Fot. 3.

**Uroczyste spotkanie z okazji 40 lecia nurkowania
Radomira Webera z Klubu Podwodnego „Nemo” Wrocław
[Sierpnice, 20.07.2025]
(Fot. Józef Patkiewicz)**

Fot. 1. Ekipa z Klubu Podwodnego „Nemo” Wrocław.

Fot. 2. Od lewej: Ewa Weber, Józef Patkiewicz, Radomir Weber, na pierwszym planie „Okręt podwodny”.

**Wycieczka „Ślęza, Topacz” 29.10.2025
(Archiwum: Józef Patkiewicz)**

Rejs żeglarski na Jeziorze Nyskim [7.09.2025]

Fot. 1.

Fot. 4.

Fot. 2.

Fot. 1-5. (Fot. Józef Patkiewicz]

Fot. 3.

**Wycieczka „KSIĄŻ – WAŁBRZYCH” 25.10.2025
(Archiwum Fot. Józef Patkiewicz)**

Fot. 1.

Fot. 4.

Fot. 5.

Fot. 2.

Fot. 6.

Fot. 7.

„ZAMEK CZOCHA – JAWOR” 22-23.11.2025
(Archiwum: Józef Patkiewicz)

Fot. 1.

Fot. 4.

Fot. 5.

Fot. 2.

Fot. 6.

Fot. 3.

Fot. 7.

**Wycieczka „ŚRODA ŚL. – LUBIAŻ” 6.09.2025
(Archiwum: Józef Patkiewicz)**

Fot. 8.

Fot. 1.

Fot. 9.

Fot. 2.

Fot. 10.

Fot. 3.

Okładka IV. Wycieczka „ŚWIDNICA” 13.12.2025 (Archiwum: Józef Patkiewicz)